

Klima- og
miljødepartementet

Norsk klimapolitikk - og den viktige rollen til jordbruket

Seniorrådgiver Nina Edholm

Scandic Hell, 7. november 2018

FNs bærekraftsmål

- **Mål 13.** Handle umiddelbart for å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene
- Flere bærekraftsmål omhandler mat og jordbruk
- **Mål 2:** Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk
- 821 millioner mennesker er sultrammes i dag
- Verdens befolkning i 2015: 9 mrd mennesker

Kilde: FN-sambandet

Parisavtalen

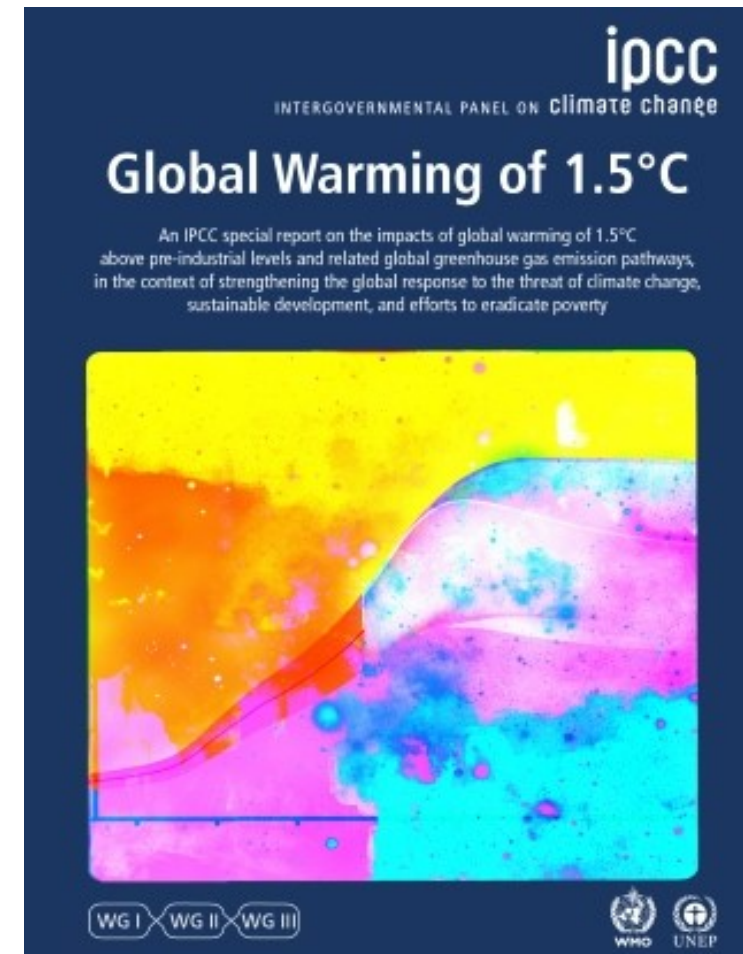
- Mål: Den globale oppvarmingen skal holdes godt under to grader sammenliknet med førindustriell tid, og landene skal arbeide for å avgrense temperaturøkningen til 1,5°C
- Ta vare på lagrene av karbon
- Sikre god tilstand i økosystemene og ta vare på naturmangfoldet

Foto: KLD arkiv

FNs klimapanelers spesialrapport om 1,5°C

- Global oppvarming fram til i dag er på ca 1°C
  - 2-3 ganger høyere i deler av Arktis
- Hvis utslippene fortsetter som i dag, krysses 1,5 °C rundt 2040
- Historiske utslipp alene medfører ikke overskridelse av 1,5 °C

Kilde: IPCC

Effekter av 1,5°C og 2,0°C oppvarming

- Sterkere virkninger av 2 °C enn 1,5 °C og større risiko for å krysse vippepunkter:
  - Mer enn 99% av varmtvannskoraller beregnes å dø ut ved 2°C, redusert til 70-90% ved 1,5°C
  - Økt risiko for å utløse ustabiliteter på Grønland og i Vest-Antarktis og mange meter havnivåstigning over århundrer og millennier
  - Én isfri sommer i Arktis hvert tiende år ved 2°C, mot én isfri sommer hvert hundrede år ved 1,5°C
  - Økning i ekstremere; hetebølger, tørkeepisoder, kraftig nedbør
  - Større virkninger på økosystemer og biodiversitet på land og i havene

Foto: KLD arkiv

Norsk klimapolitikk

- Kutte utslipp hjemme
- Gjennomføre tiltak som bidrar til vesentlige kutt globalt
- Omstille norsk økonomi for å skape vekst og nye arbeidsplasser

Foto: Marianne Gjørsv

Klima- og miljødepartementet

- **Hovedansvarlig for å ivareta helheten i regjeringens klima- og miljøpolitikk.**
  - utvikle og gjennomføre egne tiltak
  - være pådriver overfor ulike sektormyndigheter
  - ansvar for å samordne regjeringens klima- og miljøpolitiske mål
  - sørge for resultatoppfølging av klima- og miljøpolitikken.

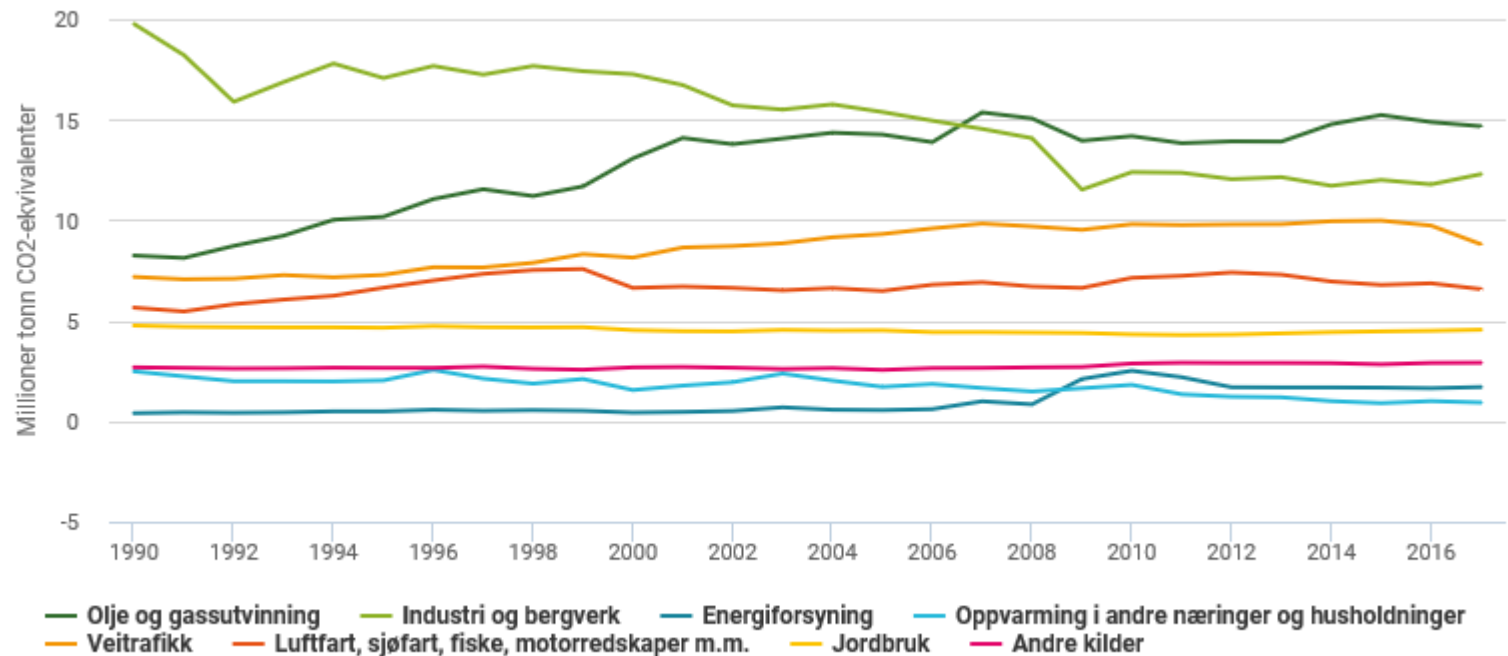
Internasjonalt klima- og miljøsamarbeid er en forutsetning for å kunne møte de regionale og globale miljøutfordringene.

Klima – nasjonale mål

- Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 pst. av Norges utslipp i 1990.
- 40 pst. utslippsreduksjon i 2030 sammenliknet med 1990.
- Norge skal være klimanøytralt i 2030.
- Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.
- Reduserte utslipp av klimagasser fra avskoging og skogdegradering i utviklingsland, i samsvar med bærekraftig utvikling.
- Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses til klimaendringene.
- www.miljostatus.no

Utslipp av klimagasser i Norge fordelt på kilder

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) Lisens: Norsk Lisens for Offentlige Data (NL0D)

Globale samarbeid

- FN: enige om et arbeidsprogram på jordbruk
- God dialog med EU om felles gjennomføring av forpliktelsene i Paris-avtalen.
- Klimarammeverket til EU:
  - Kvotesystemet
  - Forordningen om innsatsfordeling
  - Skog- og landareal
- EU fordeler ansvaret for klimakutt mellom landene og lar landene samarbeide om kutt om de ønsker det (fleksibilitet)

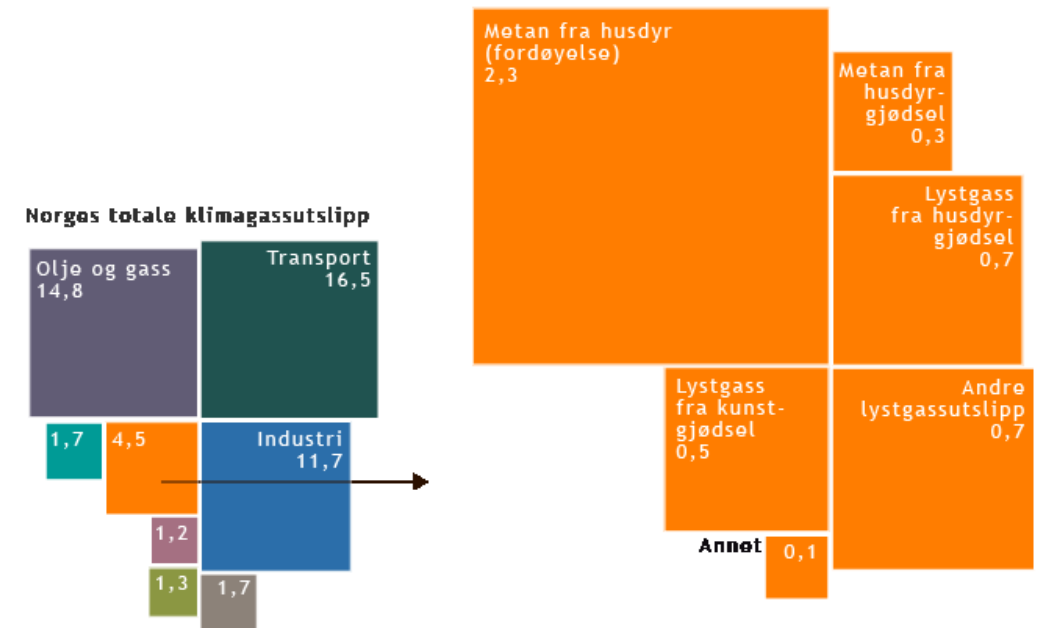

Foto: Marianne GjØrv

Den viktige rollen til jordbruket

- En viktig bidragsyter i det grønne skiftet
- Redusere klimautslipp
- Tilpasses et endret klima
- Bærekraftig produksjonsvekst

Utslipp av klimagasser fra jordbruk i 2016
Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

■ Energiforsyning ■ Bygg ■ Avfall ■ Andre utslipp

Kilde: Miljødirektoratet 2018

Hva betyr klimapolitikken for jordbruket?

- EU gir de overordnede rammene for ikke-kvotepiktig sektor, men Norge bestemmer politikken
- Målene for norsk landbruk ligger fast
- Jordbrukets klimaforhandlinger – gjensidig avtale om hvor mye jordbrukssektoren skal redusere sine utslipp fram mot 2030.

Foto: Marianne Gjørsv

Klima- og
miljødepartementet

Takk for oppmerksomheten!

Nina Edholm

